



1. Albrecht Dürer: A Háromkirályok imádása, 1504
Galleria degli Uffizi, Firenze

2. Koszta József: Háromkirályok, 1916
magántulajdon



163. ▸ KOSZTA JÓZSEF (1861-1949)

Hajnali áldás

Olaj, vászon, 101x76 cm
Jelezve jobbra lent: Koszta

Kezdő ár: 2 800 000 Ft / 9 032 EUR
Becsérték: 4 000 000 – 6 000 000 Ft
Estimated value: 12 903 – 19 355 EUR

A TÖRTÉNELMI TÉMA

A nagy történelmi téma Hollósyhoz vagy Tornyaihoz hasonlóan Kosztát is foglalkoztatta. A Müncheni Akadémián még az 1890-es évek első felében tanára, Wilhelm Diez bízta Kosztát a Máttyás és Beatrix téma kidolgozására. Koszta hazatérése után, a Millenium évében, a Mesteriskolában fogott hozzá a *Máttyás király Székesfehérvárott fogadja Beatrixot* című kép megkomponálásához. A kép több variációját is megfestette és ezeknek köszönhetően kapta meg 1905-ben a Rómába szóló Fraknoi ösztöndíjat. A kétéves ösztöndíj egyetlen feltétele az volt, hogy Koszta mutasson fel vallásos tárgyú festményt is. Eme újabb kihívás eredményeként született meg a *Háromkirályok* első verziója, amelyben Bényi László még a Máttyás és Beatrix téma (Máttyás király találkozása Beatrixszal) kompozicionális megoldásait is felfedezni vélte: „Így nem lephet meg bennünket, ha végül is a történelmi jelenet egyik változata, 1906-ban Rómában – puha nagy foltokba sűrűsödve, lágy ritmusú tiszta kompozícióban – szinte a szemünk láttára vált a Máttyás-képből a Háromkirályok hódolásává.” (Bényi, 1959. 25.)

PÁSZTOROK IMÁDÁSA – HAJNALI ÁLDÁS

A kompozíció legismertebb verziója a Magyar Nemzeti Galériában található, és nyolc hónapig dolgozott rajta a mester 1906-1907 folyamán. A jelen, szignált *Hajnali áldás* című kép stílusában hasonló a *Háromkirályok hódolása* című képhez, amellyel kapcsolatban a plein air felfestészet tendenciáit, illetve a reneszánsz mesterek római hatását szokás hangsúlyozni. Koszta festészetében számos példa van arra, hogy a kép egyik központi, hangsúlyos alakját több változatban is megfestette. A meghajló és ajándékát a Szűzanyának felajánló Boldizsár alakjában – aki a Háromkirályok ábrázolásokon jellemzően az első, legidősebb, Európát szimbolizáló férfialak – valószínűleg ott munkálhatott az országát Szűz Mária oltalmába ajánló Szent István emléke is.

Hársfalvi Magdolna

